

ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПИ У СТВОРЕННІ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ ЯК ОКРЕМОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ НАСЕЛЕННЯ

Пилипенко Євгенія Олексіївна

*старший науковий співробітник науково-дослідної
лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності
Криворізького навчально-наукового інституту Донецького
державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

Безпекове середовище визначають як комплекс актуальних для певної території факторів, що впливають на рівень захищеності людей, соціальних груп і держав на певній території [1].

Особливої уваги у забезпеченні захисту та підтримки як з боку органів державної влади, так і окремих громадських організацій потребують особи похилого віку, адже саме ця категорія людей є найбільш незахищеною та вразливою перед життєвими негараздами, станом навколишнього середовища, а також потенційно можливими протиправними діями з боку інших осіб.

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16 грудня 1993 року № 3721-XII, громадянами похилого віку визнаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також особи, яким до досягнення пенсійного віку залишилося не більш як півтора року [2].

В умовах постійної євроінтеграції України та будучи пріоритетним партнером Європейського Союзу в забезпеченні стабільного, процвітаючого та демократичного майбутнього для громадян нашої держави, у створенні безпекового середовища для осіб похилого віку як окремої соціальної групи доцільно запозичити та використовувати саме досвід країн Європи.

Так, гарним прикладом для України щодо забезпечення безпеки осіб похилого віку можна назвати досвід Польщі.

Громада польського міста Гдиня та поліцейські звернули увагу на те, що значно зросла кількість випадків, коли злочинці входять у довіру людей похилого віку, під різними приводами заходять до квартири й успішно забирають з неї цінні речі. Про це інформували у соціальних мережах, попереджали на офіційних сторінках поліції, та все було марно,

оскільки не всі люди похилого віку є користувачами мережі Інтернет. Тому відділ поліції у справах запобігання злочинності спільно з громадою та урядом міста розробили «10 правил обмеженої довіри для того, щоб почуватися в безпеці» з описом найбільших загроз безпеці та порядком дій у небезпечних ситуаціях для людей похилого віку. Поліцейські роздали листівки у місцях, де найчастіше збираються мешканці. Після такої інформаційної кампанії кількість випадків шахрайства значно зменшилися. Раніше такі випадки ставалися декілька разів на тиждень, а тепер – приблизно раз на два місяці. У листівці вміщено такі поради:

1. Не переказуйте кошти особам, які по телефону представляються Вашими рідними.
2. Не довіряйте вигідним пропозиціям і пам'ятайте: у світі нічого не буває задарма.
3. Вимагайте посвідчення від працівників інституцій, які до Вас прийшли.
4. Перед тим як підписати контракт, перевірте, чи все зрозуміло написано і чи насправді той товар чи послуга Вам потрібні.
5. Не повідомляйте незнайомцям інформацію про себе.
6. Не відкривайте двері квартири незнайомим особам.
7. Коли робите покупки, беріть із собою наперед визначену суму коштів і не беріть із собою багато грошей. Будьте обережними на вулиці.
8. Проїзну частину переходьте у визначених для цього місцях.
9. Перед поїздкою зверніть увагу на самопочуття: чи зможете керувати автотранспортом.
10. Будьте активними, піклуйтеся про здоров'я, не зловживайте алкоголем і тютюном!

Також з метою пошуку загублених документів було створено відповідну електронну систему їх пошуку [3, с. 97-99].

Програми підтримки та захисту людей похилого віку також запровадила і Велика Британія.

Громадська спільнота Good Morning міста Глазго (Шотландія) запровадила програму Good Morning Call, спрямовану на вирішення проблем людей похилого віку. Літні люди часто страждають від самотності, а соціальна ізоляція створює серйозні ризики для їхнього здоров'я та безпеки. Допомогу й моральну підтримку здійснюють через телефонні дзвінки і лише для тих людей, які звернулися з проханням про

це. Кожного ранку, 365 днів на рік працівники сервісу телефонують у заздалегідь встановлений час, щоб перевірити, чи все добре. Служба знає про місце перебування людини, і якщо у зазначений час на дзвінок немає відповіді, працівники сервісу попереджають когось із рідних чи знайомих цієї особи або ж служби екстреної допомоги (поліцію, швидку допомогу). Результати оцінки реалізації проекту показали, що своєчасна допомога в разі виникнення проблем значно підвищила ефективність запобігання нещасним випадкам.

Слід зазначити, що подібні програми соціальної підтримки людей похилого віку є не тільки в Європі, але й також у країнах Азії. Зокрема, у Сінгапурі для літніх городян діє програма Friend a Senior, учасники якої спонукають сусідів спілкуватися з людьми похилого віку. У подібній програмі беруть участь більше ніж 200 сінгапурських бабусь і дідусів, для яких волонтери вже знайшли друзів [3, с. 102-103].

Список використаних джерел

1. Безпекове середовище. Центр дослідження безпекового середовища «Прометей». Офіційний сайт. URL: <https://prometheus.ngo/environment/> (дата звернення: 10.06.2021 р.).
2. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII. Дата оновлення: 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text> (дата звернення: 10.06.2021 р.).
3. Шадська У. Безпека громади: пошук спільних рішень : посібник. Типографія «HUSS». Київ, 2018. 154 с.